

КОН ВИСТИНСКАТА СОРАБОТКА НА ЧИНТЕЛИТЕ ВО ЕВРОПА

Јеле РЕЈНАРТ

Стратешки офицер на ЕАСПД

TOWARDS REAL STAKEHOLDER COOPERATION IN EUROPE

Jelle REYNAERT

Policy Officer EASPD

Што е чинител?

Постојат многубројни дефиниции за чинители, а тие пак може да се разликуваат меѓу себе па дури и во самите организации. Признавајќи ја оваа тешкотија, дефиницијата што ја користи овој текст е усвоена од Светската банка (СБ). Светската банка (1996) дефинира два вида на чинители кои се подеднакво важни: примарни чинители кои се директно погодени (позитивно или негативно) од предложените интервенции-/политики и секундарни чинители кои се индиректно погодени од предложените интервенции-/политики. Секундарните чинители ги вклучуваат оние кои имаат техничка експертиза и/или врски со примарните чинители, на пр.: невладините организации (НВО), различни посреднички или претставнички организации и технички и професионални тела. Тие често ги претставуваат јавните интереси.

На полето на инвалидитетот, најважните чинители се:

- Лица со пречки и нивните претставници;
- Обезбедувачи на услуги;
- Власта на сите нивоа;
- Истражувачки тела;
- Униите.
- ...

What is a stakeholder?

There are multiple definitions of stakeholders, and these can differ between and even within organizations. Whilst acknowledging this difficulty, the definition used in this paper is that adopted by the World Bank (WB). The World Bank (1996) defines two types of stakeholders that are equally important: primary stakeholders who are directly affected (positively or negatively) by proposed interventions/policies and secondary stakeholders who are indirectly affected by proposed interventions/policies. Secondary stakeholders include those who have technical expertise and/or links to primary stakeholders, e.g. non-governmental organizations (NGOs), various intermediary or representative organizations and technical and professional bodies. They often represent public interests.

In the disability field, the most important stakeholders are:

- Persons with disabilities and their representatives;
- Service providers;
- Authorities at all levels;
- Research bodies;
- Unions.
- ...

Адреса за сепаратите:

Јеле РЕЈНАРТ

Европска асоцијација за сервисни
служби за лица со попреченост (ЕАСПД)
Ав. Аудергекем 63
Б - 1040 Брисел, Белгија
jelle.reynaert@easpd.be

Address requests for reprint to:

Jelle REYNAERT

European association of Service Providers
for People with Disabilities (EASPD)
Av. d'Auderghem 63
B - 1040 Brussels, Belgium
jelle.reynaert@easpd.be

Дефинирање на соработката на чинителите: освен да те ислушаат

Појавувањето на инволвираноста на чинителите во креирањето на политиката, планирањето и раководењето израсна од новиот општ модел кој бара поинаква улога за државните и европските институции, што се базира врз плуралистички структури, политичка легалност и консензус. Инволвираноста на чинителите во креирањето на политиката, планирањето и раководењето се очекува да водат кон пореалистички и поефективни политики (стратегии) и планови како и кон подобрување на нивната имплементација. Ова се оправдува со фактот дека повеќето информации и поширокото искуство го олеснуваат развојот и имплементацијата на реалистичките стратегии и планови, новите иницијативи можат да се вклопат во постоечките легални локални институции, постои помало спротивставување и поголема политичка поддршка, ќе се развијат локалните капацитети, а политичкото мешање ќе се минимизира.

Критичките аспекти на инволвираноста на чинителите во креирањето на политиката, што досега го спречуваа делувањето, вклучуваат: институционалниот капацитет на НВО-и; легитимноста на организациите и процесот, трошоците на нашето инволвирање, степенот на конкурентност меѓу различните организации и различните актери, и нивото(ата) на инволвираност. За да ги надминеме овие препреки, потребен е висок степен на поделена одговорност меѓу различните актери.

Во креирањето на европската политика, приодот на чинителите треба да води до поефективни стратегии и планови за социјални и човечки права, како и нивната подобрена имплементација.

ЕАСПД и приодот на чинителите: кон меморандум за разбирање на полето на инвалидноста

Заради наведените причини, Европската Асоцијација за провајдери на услуги за лица со пречки ЕАСПД ги повикува НВО-и во Европа и властите на сите нивоа да:

Defining stakeholder cooperation: beyond being listened to...

The emergence of stakeholder involvement in policy-making, planning and management has arisen out of a new general model which seeks a different role for the states and European institutions, which is based on pluralistic structures, political legitimacy and consensus. Stakeholder involvement in policy-making, planning and management is expected to lead to more realistic and effective policies and plans, as well as improve their implementation. The reasons for this are that greater information and broader experiences make it easier to develop and implement realistic policies and plans, new initiatives can be embedded into existing legitimate local institutions, there is less opposition and greater political support, local capacities will be developed and political interference minimized.

Critical aspects of stakeholder involvement in policy-making, that have hampered action until now include: the institutional capacity of NGO's; legitimacy of the organizations and process, costs of our involvement, degree of competition between different organisations and different actors, and level(s) at which we are involved. To overcome these obstacles, a high degree of shared responsibility is needed amongst the different actors.

In European policy-making, a stakeholder approach should lead to more effective social and human rights policies and plans, as well as their improved implementation.

EASPD and the stakeholder approach: towards a memorandum of understanding in the disability field

For the reasons above, the European Association of Service providers for Persons with Disabilities calls on NGO's in Europe and authorities at all levels to:

A. потврдат:

1. дека постојат различни видови на НВО-и: НВО-и кои ги претставуваат групите за поддршка, НВО-и кои ги претставуваат провајдерите на услуги, НВО-и кои работат на културното учество, образование, истражување, надградба на знаење. Секоја НВО развива своја сопствена експертиза и искуство, а што би требало да се вреднува и користи во европскиот процес на одлучување.
2. дека е битно да се развие холистички и интегриран приод во однос на здравствените, социјалните и образовните прашања. Таквиот приод би водел кон поефективни и кохерентни политики за да се задоволат потребите и предизвиците на нашите општества.
3. дека конфликтите на интереси и/или конкурентноста меѓу различни актери и чинители подразбира губиток во фокусот и ефективността и го ослабува корисното учество. НВО-и треба да ја зацврстат соработката и партнерството на пример преку меморандум за разбирање за соработката на чинителите.

B. забележат:

1. дека денешното општество е комплексно и мултидимензионално. Не постојат актери способни сами да ги имплементираат здравствените и социјални политики. Само конструктивна и широка соработка и вистинската рамнотежа меѓу сите различни перспективи може да донесе одржливи решенија.
2. дека низ цела Европа, авторитетите за здравство и социјална политика се под притисок. Во многу земји, владата се откажува од улогата на обезбедувач за здравствени и социјални услуги. Сè повеќе властите се фокусираат на регулирање, финансирање и контролирање на (квалитетот на) обезбедувањето на услугите и практикуваат испораката на услугите да ја прават други. Тие одговорноста за развој и испорака на услугите им ја доверуваат на трети групи, вклучувајќи ги и НВО-и;

A. acknowledge:

1. that there are different types of NGO's: NGO's representing advocacy groups, NGO's representing service providers, NGO's working on cultural participation, education, research, knowledge building. Each NGO has developed its own expertise and know-how and that should be valued and used in the European decision making process.
2. that it is crucial to develop a holistic and integrated approach with regard to health, social and educational issues. Such an approach would lead to more effective and coherent policies to meet the needs and challenges of our societies.
3. that conflicts of interest and/or competitions between different actors and stakeholders imply a loss in focus and effectiveness and undermine a meaningful participation. NGO's should reinforce cooperation and partnership for example through a memorandum of understanding on stakeholder cooperation.

B. note:

1. that society of today is complex and multidimensional. There are no actors able to implement health and social policies on their own. Only a constructive and extensive collaboration and the right balance between all different perspectives can bring sustainable solutions.
2. that, all over Europe, health and social authorities are under pressure. In many countries, the government is abdicating from its role of health and social service provider. More and more authorities focus on regulating, financing and monitoring (the quality of) service provision while they outsource the services' delivery. They delegate the responsibility of the development and provision of services to third parties, including NGOs.

B. подвлекуваат:

1. дека властите се основата на учесничката демократија. Сите групи треба да се инволвираат во одлучувањето, но на крај донесувањето на одлуката е одговорност на властите: тие демократски се избрани, изложени се на контрола и санкции.
2. НВО-и треба да играат битна улога во дизајнирањето, имплементирањето и евалуацијата на здравствените и социјалните политики. Тие донесуваат дополнителна вредност преку своите експертизи и зголемувањето на законитоста на процесот на одлучување;
3. дека постои јасна разлика меѓу НВО-и што работат на подобрување на социјалната инклузија/кохезија и на општото добро и меѓу другите актери кои се раководат само од пазарните механизми;
4. дека добрите принципи на раководење (отвореност, учество, одговорност, кохерентност и ефективност) се во срцето на ефективната и ефикасната соработка на чинителите;

Г. заклучуваат:

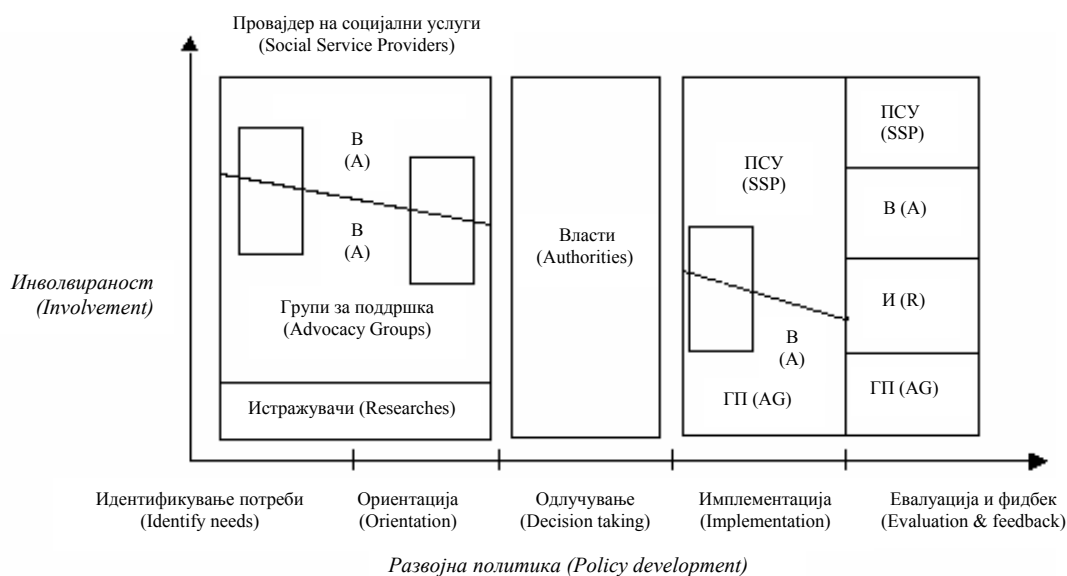
1. дека мора сериозно и коректно да се имплементира приодот на чинители: тој нуди фундаментален придонес во развојната политика на полето на здравството, социјалата и образованието. Приодот на чинители подразбира реалистичка проценка на потребите и иновативната развојна политика кои подобро ќе ги одразат потребите и аспирациите на луѓето, локалните заедници, семејствата итн.;
2. дека е јасна дополнителната вредност да се инволвираат чинители во сите фази на креирањето на политиката и да се препознаат нивните различни улоги и одговорности;
3. дека, за креирање на оддржлива политика, потребно е вистинско партнерство меѓу сите различни актери;
4. дека ефективноста и енергичноста на чинителите како учесници во креирањето на политиката, планирањето или раководните процеси зависат од способноста на нивните организации да зборуваат со еден глас.

C. underline:

1. that authorities are the basis of participatory democracy. All parties should be involved in the decision making, but in the end decision taking is the responsibility of governments: they are democratically chosen, exposed to control and to sanctions.
2. NGO's should play an essential role in the designing, implementation and evaluation of health and social policies. They bring an added value through their expertise and increase the legitimacy of the decision making process.
3. that there is a clear difference between NGO's working to enhance social inclusion/cohesion and for general good and between other actors that are only ruled by market mechanisms.
4. that good governance principles (openness, participation, accountability, coherence and effectiveness) are at the heart of effective and efficient stakeholder cooperation.

D. conclude:

1. that a meaningful and correctly implemented stakeholder approach is a must: it offers a fundamental contribution to policy development in health, social and educational fields. A stakeholder approach implies a realistic needs assessment and innovative policy development that will better reflect the needs and aspirations of people, local communities, families etc.
2. that it is a clear added value to involve stakeholders in all phases of policy making and to recognize their different roles and responsibilities.
3. that-for sustainable policy making-a genuine partnership between all different actors is needed.
4. that the effectiveness and forcefulness of stakeholders as participants in policy-making, planning or management processes depends on the ability of their organization to speak with one voice.

Модел на соработка на чинителите, Лук Зелдерло (Stakeholder Cooperation Model, Luk Zelderloo)

Затоа, ЕАСПД ги повикува другите НВО-и во соопштенијата за својата работа да формулираат вистински приод на чинители и истиот да го изразат на јасен начин означувајќи ја нивната улога, место, одговорност во процесот на креирање на политиката.

Покрај тоа, ЕАСПД ја повикува ЕУ и различни национални власти во Европа (во или надвор од ЕУ) да развијат сериозен приод на чинители инволвирајќи ги сите актери во сите фази на креирање на политиката и да развијат инструменти и алатки потврдувајќи ја специфичната улога и одговорност на сите актери.

Therefore, EASPD calls upon other NGO's to formulate in their mission statement a real stakeholder approach and communicate it in a clear way highlighting their own role, place, responsibility in the policy-making process.

Moreover, EASPD calls upon the EU and the different national authorities throughout Europe (be it inside or outside the EU) to develop a meaningful stakeholder approach involving all actors in all phases of policymaking and to develop instruments and tools acknowledging the specific role and responsibilities of the different actors.

ПРАЗНА СТРАНИЦА